

OECD concludeert: JOGG-aanpak is kostenbesparend

JOGG werkt aan een gezondere samenleving voor ieder kind. Zodat onze jeugd opgroeit tot een gezonde generatie en gezondheidsproblemen door overgewicht of obesitas geen kans meer maken. In 2021 nam de internationale *Organisation for Economic Co-operation and Development* (OECD) de JOGG-aanpak onder de loep. En concludeert nu: JOGG zorgt in potentie voor meer (en gezonde) levensjaren, een vergrote arbeidsmarktdeelneming en een besparing van 2,72 euro aan ziektekosten per persoon per jaar in Nederland. Ook is de JOGG-aanpak potentieel effectief en kostenbesparend in andere landen (in het ene meer dan het andere).

Over de OECD en het onderzoek

Het doel van de internationale Organisation for Economic Co-operation and Development (OECD) is het vormgeven van beleid dat zorgt voor meer welvaart, gelijkheid, kansen en welzijn voor iedereen. Samen met overheden van inmiddels 38 landen, beleidsmakers en burgers werkt de OECD aan het vaststellen van internationale normen en het vinden van oplossingen voor een reeks sociale, economische en ecologische uitdagingen.

Het rapport 'Healthy Eating and Active Lifestyles: Best Practices in Public Health' is onderdeel van OECD's werk om best practices te promoten in OECD- en EU-landen, specifiek gericht op de risicofactoren voor overgewicht; ongezond eten en te weinig bewegen. Bekeken 'interventies' in dit rapport variëren van interventies gericht op individueel gedrag, zoals de gecombineerde leefstijlinterventie (GLI) en interventies gericht op het veranderen van de omgeving waarin mensen leven.

Conclusies JOGG-aanpak

In haar rapport stelt de OECD dat, omdat de JOGG-aanpak overgewicht bij kinderen voorkomt, de aanpak op langere termijn ook een aantal gerelateerde ziekten voorkomt, zoals hart- en vaatziekten, spier- en gewrichtsklachten en diabetes. Kijkend naar Nederland zorgt de JOGG-aanpak - bij opschaling in heel Nederland – daarom in potentie voor een besparing van 2.72 euro aan ziektekosten per persoon per jaar.

Maar, misschien nog wel mooier; het voorkomen van overgewicht en het werken met de JOGG-aanpak kan per jaar zorgen voor gemiddeld 16 meer levensjaren en 19 meer gezonde levensjaren per 100.000 mensen. Daarnaast kan de aanpak de arbeidsmarktdeelneming en productiviteit vergroten, bijvoorbeeld door minder ziekteverzuim of vroegpensioen.

In het onderzoek werd de JOGG-aanpak vergeleken met interventies als de gecombineerde leefstijlinterventie (GLI). Daaruit blijkt de JOGG-aanpak een stuk efficiënter is dan een GLI omdat de JOGG-aanpak zich richt op alle kinderen en een GLI slechts op een specifieke groep.

Bovendien, zo stelt de OECD, is de JOGG-aanpak zo ontworpen dat het gezondheids- en sociale ongelijkheid verkleint, omdat met de aanpak ook of juist in lage SEP-wijken een aanbod van gezonde voeding en een beweegvriendelijke buitenomgeving wordt gerealiseerd.

Overname door andere landen

Naast Nederland, blijkt de JOGG-aanpak ook te implementeren in de meerderheid van de OECD- en EU-landen, waar deze een vergelijkbaar effect kan hebben. Ook in die landen kan de JOGG-aanpak kosteneffectief werken en op de lange termijn zelfs kostenbesparend kan zijn.

Door overgewicht te voorkomen zorgt JOGG in Nederland in potentie voor

16 meer levensjaren en 19 meer gezonde levensjaren per 100.000 mensen in Nederland

een vergrootte arbeidsmarkt-deelname en productiviteit

een besparing van 2.72 euro per persoon per jaar aan ziektekosten

Onderzoeksmethode

De kostenefficiëntie van de JOGG-aanpak is doorgerekend via een OECD-model waarin de effectgroottes van eerdere onderzoeken van het RIVM¹ en de Rijksuniversiteit Groningen² zijn verwerkt, gecombineerd met het bereik van JOGG (uitgaande van 30% van de Nederlandse kinderen). Ook zijn in het model bestaande ziektelasten en demografische kenmerken en ontwikkelingen van de verschillende OECD- en EU-landen opgenomen. De doorberekening van de kostenbesparing geldt voor de periode 2021-2050. Het effect op de kosten komt pas over deze langere periode tot uiting, omdat overgewicht vaak pas op latere leeftijd tot ziekte leidt.

De kosten van overgewicht

Overgewicht bij kinderen kan leiden tot verschillende lichamelijke, psychosociale en maatschappelijke gevolgen die uiteindelijk leiden tot kosten voor het individu en de maatschappij. Denk aan zorgkosten, maar ook aan maatschappelijke kosten zoals een verlaagde arbeidsproductiviteit en een lager inkomen, die nog veel hoger kunnen uitvallen dan de zorgkosten. Om een beeld te geven: over hun gehele levensloop schatten internationale studies de totale kosten van obesitas bij kinderen op 150.000 euro per kind. De meeste kosten van overgewicht worden pas op de volwassen leeftijd gemaakt, maar de aanzet hiervoor is al gemaakt in de kindertijd. Overgewicht is vaak blijvend en leidt vaak tot een slechtere gezondheid en lagere schoolprestaties. Daardoor ontstaan blijvende verschillen tussen kinderen in gezondheid, arbeidsmarktdeelname en inkomen.³

Het volledige rapport kun je hier lezen:

<https://www.oecd-ilibrary.org/sites/40f65568-en/1/2/1/index.html?itemId=/content/publication/40f65568-en&csp=43c623c2f0a0e88d8812479b99e5c96e&itemIGO=oecd&itemContentType=book>

OECD, 2022 'Healthy Eating and Active Lifestyles: Best Practices in Public Health'

¹ RIVM (2020), 'Daling overgewicht in JOGG-buurtten'

² Kobes, Kretschmer & Timmerman; Rijksuniversiteit Groningen (2021), 'Prevalence of overweight among Dutch primary school children living in JOGG and non-JOGG areas'

³ Literatuurstudie 'Wat kost overgewicht' door Mulier Instituut, in opdracht van JOGG-Zaanstad en GGD Zaanstreek-Waterland (2021)